

2 söndagen efter Trettondedagen

Pastor Johannes Rydh

Predikan på distans, 15 januari 2023

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, himmelske Fader! Kom med ditt heliga Ord in i våra hem och var där vår ständige gäst, så att vi bevaras i tron på din Son, som genom sin död och uppståndelse befriat oss från syndens och dödens bojar. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Luk. 19:1–10 (3 årgången)

Vid den tiden kom Jesus in i Jeriko och vandrade genom staden. Och se, där fanns en man som hette Sackeus och var förman vid tullen, och han var rik. Han ville se vem Jesus var men kunde inte för folkskarns skull, ty han var liten till växten. Då sprang han i förväg och klättrade upp i ett mullbärsfikonsträd för att kunna se honom, eftersom Jesus skulle komma den vägen. När Jesus kom till det stället, såg han upp och sade till honom: "Sackeus, skynda dig ner, ty i dag måste jag komma och stanna i ditt hus." Sackeus skyndade sig ner och tog emot honom med glädje. Alla som såg det mumlade förargat: "Han har tagit in hos en syndare." Men Sackeus stod där och sade till Herren: "Herre, hälften av det jag äger ger jag åt de fattiga, och om jag har bedragit någon, ger jag honom fyrdubbelt tillbaka." Jesus sade till honom: "I dag har frälsning kommit till denna familj, eftersom också han är en Abrahams son. Ty Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat."

Inledning

Söndagens rubrik och överskrift är "Jesu närvaro helgar hemmet". I evangelietexten har vi hört hur Jesus gjorde sitt första offentliga under vid bröllopet i Kana. Genom denna handling visade han tydligt sin välsignelse över det äkta ståndet och det nybildade familjehemmet.

Familjen är samhällets grundenhet, inrättad av gudomlig förordning. I centrum av detta står äktenskapet, det livslånga förbundet mellan en man och en kvinna. Redan från skapelsen gav Gud denna ordning för samhällets bästa, när han sade: "Därför skall en man lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och de skall bli ett kött." (1 Mos. 2:24) Detta välsignade stånd är omgärdat av skydd, genom att Guds lag förbjuder att man antingen bryter sig in i det genom föräktenskapliga förhållanden, eller bryter sig ut ur det genom otrohet. Genom Guds välsignelse kan barn födas och uppfostras med kristen undervisning. Skriften har inrättat tydliga roller i familjen, mellan make och maka, och mellan föräldrar och barn, som vi kan läsa om i lilla katekesens hustavla. Förra söndagens text gav exempel på Jesu underdånighet som barn mot sina jordiska föräldrar, och idag visar han sin vördnad för äktenskapet.

Allt detta är inte godtyckliga ordningar som det står människor fritt att förändra. När man följer Guds vilja leder det till välsignelse i det borgerliga livet. Men få saker är föremål för så stort angrepp som äktenskapet är i våra dagar. Det har blivit en av samtidens huvudfiender, och ses i allt större grad som ett avtal som kan – och förväntas – avslutas när det passar. "Kärnfamiljen" bespottas som något förlegat som håller tillbaka och förtrycker individer. Istället framhävs det individuella som samhällets grundbult. Människor uppmanas genom media och nya normer leva hursomhelst i allehanda slags konstellationer. Äktenskapet omdefinieras för att inkludera samkönade par, och själva könsbegreppet luckras upp i strid med det som Gud i begynnelsen förordnat: *Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem.* (1 Mos. 1:27) Under jämställdhetens och feminismens banér angrips den samhällsordning som Gud inrättat och alla de som vågar stå upp för dess normer.

Allt detta är en följd av synden. Människor vill inte lyssna till Guds lag, och låter sig av djävulen lockas i synd och otukt, och kallar det för kärlek. Den vägen leder till det slutliga fördärvet, och under tiden orsakar stor skada för vårt samhälle. Kristna förkunnare och vittnen måste därför hålla stadigt fast vid Guds Ord och inte låta sig bli tystade även när världen hånar och smädar.

Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat

Låt oss nu gå vidare till dagens predikotext om publiken Sackeus. Den anknyter till söndagens ämne genom Jesu ord: *"I dag har frälsning kommit till denna familj, eftersom också han är en Abrahams son."* Genom en enda mans omvändelse kom alltså också hela hans familj att nås av evangelium och fick ta emot syndernas förlåtelse. Skriften ger exempel på andra liknande händelser, som fångvaktaren i Filippi, om vilken det står: *Och han och de som hörde till hans familj döptes genast. (Apg. 16:33)* Så blev en hel familj välsignad på grund av faderns tro.

Predikotexten huvudsakliga innebörd kommer i dess avslutningsvers: *"Ty Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat."* Det är om detta vi ska tala.

Sackeus var en tulltjänsteman, en publiken. Dessa var allmänt avskydda av folket och utdrivna ur synagogorna eftersom de samarbetade med den romerska ockupationsmakten. Skatteindrivning i Romarriket fungerade på så vis att rätten att driva in skatt i ett visst område auktionerades ut till en privatperson. Pengar som publiken fick in utöver summan som han i förskott betalat till Rom, blev då ren vinst. De fick tämligen fria händer att driva in så mycket de förmådde. Var man hänsynslös och skrupelfri kunde man alltså bli mycket förmögen. Det som gjorde dem avskydda var dock framför allt att de gick Roms ärenden.

Så var också Sackeus mycket rik. Han hade stigit till att bli förman vid tullen, och alltså varit framgångsrik som individer. Pengar hade varit hans primära motivation. Kanske var han i sitt inre var orolig över hur han levde sitt liv. Han hade hört talas om Jesus, kanske om hur han var en vän till publiken och syndare. Och nu hade en stor folkskara samlats inför Jesu intåg i staden Jeriko. På vägen dit hade Jesus gjort ett stort under, i det att han botade en blind man. Och folkets lovprisningar följde honom till staden.

Sackeus var kortväxt och kunde inte se över rygarna, och klättrade därför upp i ett träd. Från denna åskådarplats kunde nu Sackeus i lugn och ro stilla sin nyfikenhet över denne Jesus. På liknande sätt är en del människor idag kanske nyfikna på kristendomen, och vill på behagligt avstånd betrakta den utan att för den skull bli alltför engagerad. Men hos Jesaja står det:

Så skall det vara med ordet som går ut från min mun. Förgäves skall det inte vända till-

baka till mig utan att ha verkat vad jag vill, och utfört det var till jag har sänt ut det. (Jes. 55:11)

Plötsligt kallar Gud på en människa! I ett enda ögonblick verkar den helige Ande ensam i hjärtat hos en syndig människa och tar bort det hårda motstånd som skiljt henne från Gud, och skapar tro.

Det är det som nu hände med Sackeus. Jesus gick oväntat fram till just hans träd och talade med vänliga ord direkt till honom och bjöd in sig själv till hans hus! Det var inte Sackeus som genom sitt intresse, ånger eller annat tog steget för att möta upp Jesus, utan det var Jesus som kallade på Sackeus. *"Sackeus, skynda dig ner; ty i dag måste jag komma och stanna i ditt hus."* Att han var avskydd av folkmassorna var inget som Jesus brydde sig om. Han sökte upp det som var förlorat.

Med Jesus som sin middagsgäst kunde Sackeus och hela hans familj få ta emot glädjens budskap direkt från Guds Son. Texten beskriver inte deras samtal, men det står klart att de alla tog emot evangeliets löfte om syndernas förlåtelse och frälsning till evigt liv. Kanske lät Jesus honom veta om det som snart skulle hända honom utanför Jerusalem, dit han var på väg för att fullfölja sitt stora frälsningsverk. Sackeus, en förlorad och oansenlig människa inför både Gud och människor, blev omvänd.

Folket blev mycket förargat. Hur kunde Jesus bry sig om en publiken? Om han kom från Gud borde han väl snarare driva ut romarna och deras kollaboratörer? Nej, det stämde inte med deras förväntningar om en Guds profet, än mindre Messias. Men det var inte därför som Jesus hade kommit till världen. Han var inte sänd för att påbörja ett politiskt uppror och befria Israel från en jordisk överhet, utan för att förmedla ett andligt budskap om frihet från syndens trældom. *"Ty Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat."*

Tulltjänstemannen visade också omedelbart hur hans liv förändrats. Han skulle inte längre låta girigheten råda, och inte ta ut mer än vad som var rätt. Och där han handlat orätt skulle han gottgöra det fyrfaldigt – mer än vad som Mose lag krävde. Det behövdes inte några förmaningar från Jesus, utan det kom fritt och villigt som en frukt av tron. Det kännetecknar en rätt tro. Goda gärningar inför Gud sker inte av tvång i rädsla för straff, utan med frimodigt hjärta i kärlek och tacksamhet för att Gud först förlåtit alla synder.

Det är nu inte en lag för alla kristna att skänka bort stora summor pengar. Sackeus ville göra det eftersom han visste att han fått en del av sina pengar orättmä-

tigt. På så vis gjorde han sig kvitt Mammons lockelser, som tidigare varit ett hinder för tron. För en annan människa är situationen kanske annorlunda. Vi får inte sätta upp nya lagar och regler som går utöver vad Skriften kräver. Då är risken också stor att vi gör om kristendomen till en falsk lagreligion.

Notera att Jesus inte krävde att Sackeus skulle lämna sin position som förman vid tullen. Det gjorde inte heller Johannes Döparen av de publikaner som kom för att döpas: *"Kräv inte mer än vad som är fastställt."* (Luk. 3:13) När Sackeus skötte det ärligt var arbetet inte oförenligt med att vara en kristen.

Så blev den dagen i Jeriko en familj rikt välsignad av Jesu närvaro i hemmet. Också idag vill Jesus nå fram till var och en med sitt budskap. Den som har gått in på den breda vägen och gått förlorad, honom vill Jesus söka upp och föra tillbaka. Han kommer med milda, vänliga ord och vill bjuda in sig i våra liv, in till våra middagsbord. Där vill han förbli, och helga oss med tron som leder till den himmelska sälligheten.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som genom din Sons evangelium gör allting nytt, renar våra samveten och spränger syndens bojar. Vi ber dig: Låt honom, som med sin närvaro helgade bröllopet i Kana, också nu med sitt ord vara våra hems daglige och omistlige gäst. Hjälp oss att inte svika vårt dopförbund och förkasta din nåd. Giv oss din Helige Ande, så att vi bevaras och förnyas i tron och lever vårt liv på jorden dig till ära. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod, in till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.